

Təsdiq edirəm:
Biznes mühiti və beynəlxalq
reytinglər üzrə Komissiyanın sədri,
Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin
birinci müavini Yaqub Eyyubov

15.03.2023-cü il

**Biznes mühiti və beynəlxalq reytinglər üzrə Komissiyanın “İnsan kapitalı” işçi qrupunun
2023-cü il üzrə Fəaliyyət Planı**

Sıra №-si	İndikatorlar	Mövcud vəziyyət (Son hesabat üzrə)	Metodologiya	Görüləcək tədbirlər	Son icra müddəti	İcraçı qurumlar	Məsul şəxslər
Global İnnovasiya İndeksi							
1.	2.1.1 Təhsil xərcləri	114-cü yer, 2,7 bal	Bu göstərici ÜDM-də təhsil xərclərinin xüsusi çəkisini müəyyən edir. Dövlətin (yerli, regional və mərkəzi) təhsilə ümumi xərcləri (cari, kapital və transferlər) ÜDM-də faizlə ifadə edilir. Bura beynəlxalq mənbələrdən transferlər hesabına maliyyələşdirilən xərclər də daxildir.	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:			
				1. Dövlət büdcəsində təhsil xərclərinə yönəldilən vəsaitin həcmnin mərhələlərlə artırılması;	01.12.2023	Elm və Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi	Kənan Kərimzadə, Şababa Əliyev, Natiq Məmmədli
				2. Məktəbəqədər təhsil sahəsində alternativ maliyyələşmə modellərinin (icma əsaslı məktəbəqədər təhsil, valideyn-dövlət-özəl əməkdaşlığı və s.) tətbiqi;	İl ərzində	Elm və Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi (Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi(KOBİA)), Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyası	Kənan Kərimzadə, Elnur Əliyev, Şababa Əliyev, Şəmsir Qurbanov, Xəqan Hümətzadə
3. Ümumi təhsildə heyətin peşəkarlıq səviyyəsinə (sertifikatlaşdırma və tədris göstəricilərinə) uyğun olaraq nəticəyönlü maliyyələşmənin genişləndirilməsi;	Elm və Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi	Kənan Kərimzadə, Eşqi Bağirov, Elnur Əliyev, Şababa Əliyev					

				4. Uğurlu peşə təhsili müəssisələrinin mərhələli şəkildə adambaşı maliyyələşmə sisteminə keçirilməsi;		Elm və Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi	Kənan Kərimzadə, Ceyhun Kərəmov, Şababa Əliyev
				5. Ali təhsil müəssisələrində dövlət sifarişi ilə təhsil alanlara münasibətdə bir təhsilalana düşən xərclərin artırılması;	01.12.2023	Elm və Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi	Kənan Kərimzadə, Yaqub Piriye, Şababa Əliyev
				6. Müasir standartlara cavab verən təhsil infrastrukturunun yaradılması üzrə büdcə xərclərinin artırılması.		Elm və Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi	Kənan Kərimzadə, Valeh Mirzalıyev, Natiq Məmmədli, Şababa Əliyev
2.	2.1.2 Orta təhsildə bir şagirdə görə dövlətin təhsil xərcləri	84-cü yer, 14,2 bal	Bu göstərici il ərzində dövlət tərəfindən bir şagirdə sərf olunan təhsil xərclərini müəyyən edir. Orta təhsil səviyyəsində bir şagirdə düşən orta ümumi dövlət xərcləri (cari, kapital və transferlər) adambaşı düşən ÜDM-də faizlə ifadə edilir.	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:			
				1. Ümumi təhsil müəssisələrinin adambaşına maliyyələşmə mexanizminə keçidini təmin edəcək pilot proqramların hazırlanması;	01.12.2023	Elm və Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi	Kənan Kərimzadə, Elnur Əliyev, Şababa Əliyev
				2. Bir şagirdə sərf olunan dövlət təhsil xərcləri göstəricisi üzrə statistik məlumatların toplanılıb aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi və bu məlumatların müvafiq statistik hesabatlarda nəzərə alınması.	01.09.2023	Dövlət Statistika Komitəsi, Elm və Təhsil Nazirliyi	Elçin Hacı, Kənan Kərimzadə
3.	2.1.3 Təhsilin davamət müddəti	78-ci yer, 13,5 bal	Məktəbə qəbul yaşında olan bir insanın ibtidai və ali təhsil səviyyələrində keçirə biləcəyi illərin ümumi sayı.	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:			
				1. Məktəbəhazırlıq təhsilinin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi;	01.10.2023	Elm və Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi	Elnur Əliyev, Kənan Kərimzadə, Şababa Əliyev, Natiq Məmmədli
				2. Ümumi təhsildə təmayüllərin, peşə təmayüllü siniflərin, inklüziv təhsilin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi;		Elm və Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi	Elnur Əliyev, Kənan Kərimzadə, Ceyhun Kərəmov, Mələhət Hacıyeva, Şababa Əliyev

	<u>Qlobal rəqabətlik hesabatı üzrə:</u> 6.01 Təhsil illərinin orta sayı	50-ci yer, 69,9 bal	25 və daha yuxarı yaşda olan əhalinin təhsil illərinin orta göstəricisidir. Bu göstərici 25 və daha yuxarı yaş qrupu üzrə təhsil pillələrini bitirmə səviyyəsinin məcmusu əsasında hesablanır.	3. Əmək bazarında ixtisasız işçilərin peşə təhsilinə cəlb edilməsi (işə qəbul zamanı peşə ixtisasını təsdiq edən sənədin tələb edilməsi yolu ilə);	01.12.2023	Elm və Təhsil Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyası, Ədliyyə Nazirliyi	Ülkər Səttarova, Ceyhun Kərəmov, RUFƏT ƏZİZOV, RƏNA ABDULLAYEVA, NATIQ MƏMMƏDLİ, XƏQAN HÜMMƏTZADƏ, AYGÜN ŞAHBANOVA	
	<u>Qlobal rəqabətlik hesabatı üzrə:</u> 6.07 Gözlənilən məktəb illəri	m/y, 75,5 bal	İbtidai təhsildən başlayaraq ali təhsilə kimi bütün təhsil illərini əhatə edən göstəricidir.	4. Təhsil xərclərinin təhsil tələbə kreditləri vasitəsilə qarşılınması sayının artırılması və bu istiqamətdə maarifləndirmə işinin təşkili.	İl ərzində	Elm və Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi	Araz Paşayev, Yaqub PiriyeV, Ceyhun Kərəmov, Kənan Kərimzadə, Səbuhi Mahmudov, Şababa Əliyev	
4.	2.1.4 Oxu, riyaziyyat və elm üzrə qiymətləndirmə (PISA şkalası)	65-ci yer, 402,2 bal	PISA şkalasının mahiyyəti beynəlxalq miqyasda iştirakçı ölkələr arasında Azərbaycanın yerini müəyyənləşdirmək və ötən dövrlərdəki nəticə ilə cari nəticəni müqayisə etməkdir. PISA 15 yaşlıların oxu, riyaziyyat və təbiət elmləri üzrə bilik və bacarıqlarından istifadə etmək qabiliyyətini ölçür. PISA-nın nəticələri bütün dünyada əldə edilən təlim nəticələrinin keyfiyyətini və bərabərliyini göstərir. Göstərici hər bir ölkə üçün oxu, riyaziyyat və təbiət fənləri üzrə orta baldan istifadə etməklə müəyyənləşdirilir.	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrup tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:				
				1. PISA nəticələrinin yaxşılaşdırılmasına dolayısi ilə xidmət edəcək TIMSS 2023, ICILS 2023 və TALIS 2024 beynəlxalq tədqiqatları üzrə təhsilverənlərə təlimlərin keçirilməsi;	01.10.2023	Elm və Təhsil Nazirliyi	Elnur Əliyev, Vəfa Yaqublu, RUFƏT ƏZİZOV, KƏNAN KƏRİMZADƏ	
				2. Şagirdlərin riyaziyyat və təbiət elmləri üzrə PISA nəticələrinin yaxşılaşdırılmasına dolayısi ilə xidmət edəcək TIMSS 2023, ICILS 2023 beynəlxalq tədqiqatları üzrə təhsil alanlara təlimlərin keçirilməsi;			Elm və Təhsil Nazirliyi	Elnur Əliyev, Vəfa Yaqublu, RUFƏT ƏZİZOV, KƏNAN KƏRİMZADƏ
				3. PISA nəticələri ilə müqayisənin aparılmasına xidmət edəcək TIMSS 2023, ICILS 2023 beynəlxalq tədqiqatlarının əsas mərhələsinin həyata keçirilməsi;			Elm və Təhsil Nazirliyi	Elnur Əliyev, Vəfa Yaqublu, RUFƏT ƏZİZOV, KƏNAN KƏRİMZADƏ
				4. PISA üzrə keçiriləcək sorğu nəticələrinin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə dolayısi ilə xidmət edəcək TALIS 2024 - öyrətmə və öyrənmə üzrə təhsilverənlər arasında sorğunun sınaq mərhələsinin həyata keçirilməsi;			Elm və Təhsil Nazirliyi	Elnur Əliyev, Vəfa Yaqublu, RUFƏT ƏZİZOV, KƏNAN KƏRİMZADƏ

	<u>Global rəqabətlik hesabatı üzrə:</u> 6.08 Tədrisdə kritik düşüncə	20-ci yer, 58,3 bal	Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən həyata keçirilən sorğuda "Ölkənizdə tədris tərzini necə qiymətləndirirsiniz?" sualına cavab [1 = frontal, müəllim əsaslı və yadda saxlamağa yönəldilən; 7 = yaradıcı və tənqidi fərdi düşüncəni təşviq edən].	5. STEAM layihəsinin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi; 6. Məktəbəqədər təhsil üzrə dövlət standartlarının və təhsil proqramının (kurikulum) təkmilləşdirilməsi, məktəbəqədər təhsil sistemində çalışan pedaqoji və idarəetmə heyəti üçün ixtisasartırma təlimlərinin təşkil edilməsi.	01.10.2023	Elm və Təhsil Nazirliyi Elm və Təhsil Nazirliyi	Elnur Əliyev, Vəfa Yaqublu, Rüfət Əzizov, Kənan Kərimzadə, Valeh Mirzəliyev Elnur Əliyev, Vəfa Yaqublu, Rüfət Əzizov, Eşqi Bağirov
5.	2.1.5 Şagird-müəllim nisbəti, orta təhsil <u>Global rəqabətlik hesabatı üzrə:</u> 6.09 İbtidai təhsildə şagird-müəllim nisbəti	9-cu yer, 8,1 bal 51-ci yer, 86,4 bal	Orta məktəbdə oxuyan şagirdlərin sayının orta məktəb müəllimlərinin sayına nisbəti. Şagird-müəllim nisbətinin yüksək olması onu göstərir ki, hər bir müəllim çoxlu sayda şagirdə cavabdeh olmalıdır. Başqa sözlə, şagird-müəllim nisbəti nə qədər yüksəkdirsə, şagirdlərin müəllimlərə nisbi çıxışı bir o qədər aşağı olur.	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:			
			Bu göstərici ümumi, o cümlədən ibtidai təhsildə şagirdlərin müəllimlərə nisbəti ilə müəyyən edilir.	1. Ümumi təhsil müəssisələri şəbəkəsinin genişləndirilməsi, şagird sıxlığı yüksək olan yerlərdə yeni məktəblərin inşa edilməsi və qəzalılıq məktəblərin təmir edilməsi; 2. Ümumi təhsildə fənn müəllimlərinin və ibtidai təhsil müəllimlərinin sayının və dərslərinin optimallaşdırılması.	İl ərzində	Elm və Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi Elm və Təhsil Nazirliyi	Valeh Mirzəliyev, Elnur Əliyev, Kənan Kərimzadə, Şababa Əliyev, Natiq Məmmədli Elnur Əliyev, Kənan Kərimzadə, Eşqi Bağirov, Nurlan İsmayılbəyli
6.	2.2.1 Ali məktəblərdə təhsil alanlar	80-ci yer, 35,2 bal	Bu göstərici 11-ci sınıfdan sonrakı təhsil pillələrində təhsil alanların həmin yaş qrupunda olan əhaliyə nisbəti kimi hesablanır. Ali təhsil, bir qayda olaraq, qəbulun minimum şərti kimi, orta təhsil pilləsində təhsili uğurla başa vurmağı tələb edir.	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:			
				1. Əmək bazarının tələblərinə və ölkənin sosial-iqtisadi inkişaf prioritetlərinə uyğun olaraq dövlət sifarişinin təkmilləşdirilməsi; 2. Ali təhsilin əlçatanlığının və əhatəliliyinin, o cümlədən dövlət sifərişi yerlərinin sayının artırılması;	01.08.2023 01.10.2023	Elm və Təhsil Nazirliyi, Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi Elm və Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi	Yaqub Piriyev, Ceyhun Kərəmov, Rəna Abdullayeva, Natiq Məmmədli, Kənan Kərimzadə Yaqub Piriyev, Kənan Kərimzadə, Şababa Əliyev

				3. Ali təhsildə tətbiq olunan yeni məzmunlu proqramların (SABAH və s.) əhatə dairəsinin artırılması;	01.10.2023	Elm və Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi	Yaqub Piriyev, Kənan Kərimzadə, Şababa Əliyev
				4. Beynəlxalq ikili diplom proqramlarının əhatə dairəsinin artırılması;	01.12.2023	Elm və Təhsil Nazirliyi	Tural Əhmədov, Turan Topalova, Yaqub Piriyev, Kənan Kərimzadə
				5. Təhsil tələbə krediti sisteminin tətbiq dairəsinin genişləndirilməsi.	İl ərzində	Elm və Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi	Araz Paşayev, Ceyhun Kərəmov, Yaqub Piriyev, Kənan Kərimzadə, Şababa Əliyev, Aygün Şahbanova
7.	2.2.2 Təbiət elmləri və mühəndislik üzrə məzunlar	42-ci yer, 24,2 bal	Bu göstərici bir ildə texniki-texnoloji və təbiət ixtisasları üzrə bakalavriatura və magistratura səviyyələrindəki məzunların həmin il üzrə bakalavriatura və magistratura səviyyələrindəki bütün məzunlara olan nisbəti kimi hesablanır.	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:			
				1. Texniki-texnoloji ixtisas qrupu üzrə dövlət sifarişli yerlərin sayının artırılması;	01.10.2023	Elm və Təhsil Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi	Yaqub Piriyev, Ceyhun Kərəmov, Rəna Abdullayeva, Natiq Məmmədli, Kənan Kərimzadə
				2. Ali təhsil müəssisələrində ikili diplom proqramlarının tətbiqində, eləcə də xarici təhsil proqramlarında yeni texnologiyalara və innovasiyaya əsaslanan istiqamətlərə üstünlük verilməsi.			Elm və Təhsil Nazirliyi
8.	2.2.3 Təhsil alan əcnəbilərin mobilliyi	74-cü yer, 2,4 bal	Bu göstərici ölkədə təhsil alan əcnəbilərin yerli tələbələrin ümumi sayına nisbətini əks etdirir, Azərbaycanın və ümumilikdə, yerli ali təhsil müəssisələrinin əcnəbi tələbələr üçün cəlbediciliyini müəyyən edir. Azərbaycan Respublikasında əcnəbi tələbələrin təhsilinin, ölkəyə gəlib-getmə, viza, miqrasiya və s. proseslərin tənzimlənməsi ilə bağlı mövcud qanunvericiliyin	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:			
				1. "Study in Azerbaijan" internet portalının resurs və imkanlarının genişləndirilməsi;	01.07.2023	Elm və Təhsil Nazirliyi	Tural Əhmədov, Yaqub Piriyev, Vüsal Xanlarov
				2. Ali təhsil müəssisələrinin beynəlmilləşməsi kontekstində əcnəbi tələbələrin cəlb olunmasının təşviq olunması, onlar üçün təqaüd mexanizmlərinin işlənilməsi və bu istiqamətdə Azərbaycan ali təhsil müəssisələrinin reyting sisteminin yaradılması;	İl ərzində	Elm və Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi	Tural Əhmədov, Yaqub Piriyev, Ülker Səttarova, Kənan Kərimzadə, Şababa Əliyev

			rahatlığını, eləcə də ali təhsil müəssisələrinin beynəlmilləşmə strategiyalarının işləkliyini və beynəlxalq rəqabətliliyini qiymətləndirir.	3. Təhsil məqsədli vizaların əldə edilməsi, Azərbaycan Respublikasında yaşamanın qanuniləşdirilməsi üçün yerli ali təhsil müəssisələrinə təlimatların verilməsi, ehtiyac olduğu təqdirdə miqrasiya məsələlərinin əlaqələndirilməsi;		Elm və Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, Dövlət Miqrasiya Xidməti	Tural Əhmədov, Səbuhi Mahmudov, Yaqub Piriye, Şababa Əliyev
				4. Tələbə yataqxanaları şəbəkəsinin genişləndirilməsi, əcnəbi tələbələr üçün yataqxana və tibbi xidmət imkanlarının təmin olunması və bu sahədə biznes qurumları ilə əməkdaşlığın genişləndirilməsi.		Elm və Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyası, İqtisadiyyat Nazirliyi (KOBİA)	Yaqub Piriye, Tural Əhmədov, Kənan Kərimzadə, Valeh Mirzalıyev, Şababa Əliyev, Xəqan Hümətzadə, Şəmşir Qurbanov
9.	2.3.1 Tədqiqatçılar	43-cü yer, 1.743,9 bal	Bu göstərici tədqiqatla məşğul olan bütün şəxslərin ölkə əhalisinin ümumi sayına nisbəti kimi müəyyən edilir.	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:			
			R&D tədqiqatçıları yeni biliklərin konsepsiyası və ya yaradılması ilə məşğul olan peşəkarlardır. Onlar tədqiqat aparır və konsepsiyaları, nəzəriyyələri, modelləri, texnikaları, cihazları, proqram təminatı və ya əməliyyat metodlarını təkmilləşdirir və ya inkişaf etdirirlər.	1. Elmi araşdırmalara dövlət büdcəsindən, eləcə də qrant formasında ayrılan (competitive funding, block grants) vəsaitlərin artırılması imkanlarına baxılması;	İl ərzində	Elm və Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, Azərbaycan Elm Fondu, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	Şababa Əliyev, Nigar Vahabzadə, Kənan Kərimzadə, Yaqub Piriye, Elvin Rüstəmov, RUFƏT Əzizov, Tural Əhmədov, Xəzər Zeynalov
			Bu göstərici müəyyən bir dövr ərzində tədqiqat və araşdırmalara xərclənən vəsaitin ÜDM-də xüsusi çəkisini ifadə edir.	2. Doktorantura təhsilinin təşviq edilməsi və bu təhsilə dövlət dəstəyinin göstərilməsinin təşkili;		Elm və Təhsil Nazirliyi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Azərbaycan Elm Fondu, Maliyyə Nazirliyi, Dövlət Neft Fondu	Yaqub Piriye, RUFƏT Əzizov, Kənan Kərimzadə, Xəzər Zeynalov, Nigar Vahabzadə, Şababa Əliyev, Rəhim Məmmədov
				3. Ölkədə tədqiqat potensialı yüksək olan müvafiq universitetlərin bazasında 2 tədqiqat universitetinin yaradılması üzrə hazırlıq işlərinin görülməsi;		Elm və Təhsil Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi	Yaqub Piriye, Səbuhi Mahmudov, Aygün Şahbanova
	4. Elmi potensialın gücləndirilməsi sahəsində təşviq mexanizmlərinin formalaşdırılması;	Elm və Təhsil Nazirliyi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Azərbaycan Elm Fondu	Yaqub Piriye, Nigar Vahabzadə, Xəzər Zeynalov				
	2.3.2 Tədqiqat və inkişafa çəkilən xərclər (GERD)	86-cı yer, 0,2 bal	“Daxili R&D məsrəfləri” maliyyə mənbəyindən asılı olmayaraq, müəyyən dövr ərzində iqtisadiyyatın statistik vahidi və ya sektorunda				

	<u>Qlobal rəqabətlik hesabı üzrə:</u> 12.05 Elmi məqalələr	105-ci yer, 66,6 bal	<p>həyata keçirilən elmi-tədqiqat və inkişaf xərcləridir.</p> <p>Web of Science™ platformasında istifadə olunan ən əsas elmmetrik göstəricilərdən biri də h-index (Hirş indeksi) hesab edilir. Bu elmmetrik göstərici 2005-ci ildən etibarən Web of Science platformasında alim və tədqiqatçıların əsas nüfuz göstəricisi olub ayrı-ayrı tədqiqatçıların elmi məhsuldarlığını ölçmək üçün istifadə olunur. Hər hansı bir alimin h indeksi n-dirsə, bu o deməkdir ki, həmin alimin n sayda məqaləsi vardır ki, həmin məqalənin hər birinə ən azı n dəfə istinad olub.</p>	<p>5. Beynəlxalq impakt-faktorlu jurnallarda çap olunan məqalə sayının artırılması istiqamətində təşəbbüslərin dəstəklənməsi, bu kimi tədbirlərin maliyyələşdirilməsi zamanı müəllifin məqaləyə müəlliflik hüquqlarını təsdiq edən sənədin (əsərin qeydiyyatı haqqında şəhadətnamə və ya əmlak hüquqlarının alınması barədə dövlət qeydiyyatına alınmış müəllif müqaviləsi) tələb olunması;</p>	İl ərzində	<p>Elm və Təhsil Nazirliyi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Azərbaycan Elm Fondu, Əqli Mülkiyyət Agentliyi, Maliyyə Nazirliyi</p>	<p>Yaqub Piriyev, Kənan Kərimzadə, Xəzər Zeynalov, Nigar Vahabzadə, Şababa Əliyev</p>
				<p>6. Təhsil sistemində elmi-tədqiqatlara və inkişaf layihələrinə ayrılan xərclərin artırılması və rəqabətli əsasda layihələrin maliyyələşdirilməsi;</p>		<p>Elm və Təhsil Nazirliyi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Azərbaycan Elm Fondu, Maliyyə Nazirliyi</p>	<p>Elvin Rüstəmov, Kənan Kərimzadə, Yaqub Piriyev, Rüfət Əzizov, Xəzər Zeynalov, Nigar Vahabzadə, Şababa Əliyev</p>
					<p>7. Tədqiqatla məşğul olan bütün tədqiqatçıların ölkə əhalisinin ümumi sayına nisbəti göstəricisi üzrə statistik məlumatların toplanılıb aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi və bu məlumatların müvafiq statistik hesabatlarda nəzərə alınması;</p>	01.12.2023	<p>Dövlət Statistika Komitəsi, Elm və Təhsil Nazirliyi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Azərbaycan Elm Fondu, Maliyyə Nazirliyi</p>
10.	2.3.3 Ölkənin ilk 3 qlobal şirkətinin tədqiqat və inkişafa investisiyası	38-ci yer	<p>Qlobal səviyyədə olan ilk 3 şirkətin R&D-yə orta xərcləri. Əgər ölkədə üçdən az qlobal şirkət siyahıya alınmışdırsa, bu rəqəm siyahıya alınmış 2 şirkətin cəminin ortasıdır (və ya sadəcə bir siyahıya alınmış şirkət varsa həmin şirkətin cəmidir).</p>	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:			
				<p>1. Ölkədə elmi-tədqiqatlara və araşdırmalara investisiya yönəldən şirkətlərin siyahısının hazırlanması;</p>	01.12.2023	<p>İqtisadiyyat Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi</p>	<p>Natiq Məmmədli, Şababa Əliyev</p>
				<p>2. Ölkə üzrə müəyyən edilən ilk 3 qlobal şirkət timsalında yeni yaradılmış dəyerdə elmi-tədqiqatlara və araşdırmalara yönəldilən xərclər barədə məlumatların əldə edilməsi və onların müvafiq qaydada açıqlanması;</p>		<p>İqtisadiyyat Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi</p>	<p>Natiq Məmmədli, Şababa Əliyev</p>

	<u>Global rəqabətlik hesabatı üzrə:</u> 12.07 Araşdırmalara və tədqiqatlara yönəldilən xərclər	94-cü yer, 6,2 bal	Şirkətlərin il ərzində yeni məhsulların, iş və xidmətlərin yaradılması və mövcud olanların təkmilləşdirilməsi məqsədilə araşdırmalara və tədqiqatlara yönəltdiyi xərci ifadə edir.	3. Müəssisə və təşkilatların elmi-tədqiqatlara və innovasiya layihələrinə yönəldilən investisiyalarına dövlət dəstəyinin göstərilməsi, eləcə də belə xərclərin təşviq edilməsi və onlara müvafiq güzəştlərin tətbiq edilməsi.	İl ərzində	İqtisadiyyat Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, Elm və Təhsil Nazirliyi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Azərbaycan Elm Fondu	Natiq Məmmədli, Şababa Əliyev, Kənan Kərimzadə, Xəzər Zeynalov, Nigar Vahabzadə
11.	2.3.4 Universitetlərin reytingi, ilk 3-lükdə olan universitetlərin orta göstəricisi	72-ci yer	Bu göstərici universitetlərin reytingini müəyyənləşdirir. Ölkə üzrə ilk 3-lükdə olan universitetlərin orta balı. QS reytingində dünyanın ən yaxşı 1000 universitetinin siyahısında üçdən az universitet varsa, sadalanan universitetlərin ballarının cəmi 3-ə bölünür və beləliklə, siyahıda olmayan universitetlər üçün sıfır bal nəzərdə tutulur.	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:			
				1. Ali təhsil müəssisələrinin beynəlxalq reyting agentliklərinin reytinglərində irəliləməsi istiqamətində tədbirlərin həyata keçirilməsi;	İl ərzində	Elm və Təhsil Nazirliyi	Ülkər Səttarova, Yaqub Piriyev, Tural Əhmədov
2. Ali təhsil müəssisələrinin akkreditasiyasının keçirilməsi.	Ülkər Səttarova, Yaqub Piriyev						
12.	3.1.1 İKT-yə əlçatanlıq	67-ci yer, 86,2 bal	İKT-yə əlçatanlıq aşağıdakı beş göstəricini (hər biri 20%) birgə əks etdirən indeksdir: (1) 100 nəfər arasında sabit telefon abunəçilərinin sayı; (2) 100 nəfər arasında mobil telefon abunəçilərinin sayı; (3) internet istifadəçisinə düşən beynəlxalq internet sürət genişliyi (bit/s); (4) kompüterli olan ev təsərrüfatlarının faizi; (5) internetə çıxışı olan ev təsərrüfatlarının faizi.	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:			
				1. Təhsil müəssisələrinin İKT üzrə maddi-texniki bazasının təkmilləşdirilməsi, kompüter və digər zəruri rəqəmsal avadanlıqla təminatının yaxşılaşdırılması;	İl ərzində	Elm və Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi	Vüsal Xanlarov, Valeh Mirzalıyev, Elnur Əliyev, Yaqub Piriyev, Kənan Kərimzadə, Şababa Əliyev, Ayaz Kərimov, Xanım Sadıqova, Fatimə Ələkbərova

	<p>3.1.2 İKT-dən istifadə</p> <p><u>Qlobal rəqabətlik hesabatı üzrə:</u></p> <p>6.05 Əhali arasında rəqəmsal bacarıqlar</p>	72-ci yer, 60,7 bal	<p>İKT-dən istifadə aşağıdakı üç göstəricini (hər biri 33%) birgə əks etdirən indeksdir:</p> <p>(1) internetdən istifadə edən şəxslərin faizi;</p> <p>(2) 100 nəfər arasında sabit (kabel) internet abunəçilərinin sayı;</p> <p>(3) 100 nəfər arasında aktiv mobil şəbəkə abunəçilərinin sayı.</p>	<p>2. Təhsildə rəqəmsal məzmunun (elektron tədris resurslarının) tətbiqinin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi;</p>	İl ərzində		Elnur Əliyev, Vəfa Yaqublu, Yaqub Piriyev, Vüsal Xanlarov, Şababa Əliyev, Ayaz Kərimov, Xanım Sadıqova, Fatimə Ələkbərova
		19-cu yer, 68,2 bal	<p>Bu göstərici rəqəmsal avadanlıqlar, kompüterlər, texnoloji əlaqə vasitələri, ləvazimatları, sistem şəbəkələri vasitəsi ilə informasiya resurslarına əlçatanlığı və informasiyanın idarə edilməsi səviyyəsini müəyyən edir. Geniş spektr məlumatlar əsasında hesablanır.</p>	<p>3. Bütün təhsil pillələri üzrə informasiya sistemlərinin və elektron xidmətlərin təkmilləşdirilməsi;</p>			Valeh Mirzalıyev, Vüsal Xanlarov, Elnur Əliyev, Yaqub Piriyev, Kənan Kərimzadə, Şababa Əliyev, Ayaz Kərimov, Xanım Sadıqova, Fatimə Ələkbərova
				<p>4. Təhsil müəssisələrinin vahid təhsil şəbəkəsinə və internetə çıxışının təmin olunması;</p>			Vüsal Xanlarov, Valeh Mirzalıyev, Elnur Əliyev, Yaqub Piriyev, Kənan Kərimzadə, Şababa Əliyev, Ayaz Kərimov, Xanım Sadıqova, Fatimə Ələkbərova
			<p>5. Müəllim və idarəetmə heyətinin rəqəmsal bacarıqlarının inkişafı üzrə təlimlərin təşkili.</p>	01.10.2023			Elm və Təhsil Nazirliyi
13.	<p>3.1.3 Hökumətin onlayn xidmətləri</p>	65-ci yer, 70,6 bal	<p>Bu göstərici xidmətlərin elektron qaydada təqdim edilməsi dərəcəsini ifadə edir.</p>	<p>Elektron xidmətlərin sayının artırılması istiqamətində aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrup tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi.</p>	İl ərzində	Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi, Elm və Təhsil Nazirliyi	Ayaz Kərimov, Xanım Sadıqova, Fatimə Ələkbərova, Vüsal Xanlarov

14.	5.3.5 Biznes sahəsində (müəssisələrdə) çalışanların tədqiqat bacarıqları Qlobal rəqabətlik hesabatı üzrə: 6.02 Personalın/ heyətin tədrislə/ treninqlə əhatə olunma səviyyəsi	m/y	Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən həyata keçirilən sorğuda “Ölkənizdə şirkətlər təhsilə və işçilərin inkişafına nə qədər investisiya yönəldirlər?” sualına cavab [1 = heç yönəldilmir; 7 = çox yönəldilir].	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:			
				1. Ali təhsil müəssisələri ilə əməkdaşlıqla yüksəkixtisaslı mütəxəssislərin hazırlanmasına hədəflənən peşəkar inkişaf proqramlarının təşkili;	İl ərzində	Elm və Təhsil Nazirliyi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Azərbaycan Elm Fondu	Yaqub Piriyev, Xəzər Zeynalov, Nigar Vahabzadə
				2. İqtisadiyyatın tələbatına uyğun qısamüddətli ixtisasartırma təhsil proqramlarının təşkili;	İl ərzində	Elm və Təhsil Nazirliyi, Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	Ceyhun Kərəmov, Yaqub Piriyev, Rüşət Əzizov, Rəna Abdullayeva
			3. Dövlət qulluqçularının peşəkar bacarıqlarının daim inkişaf etdirilməsi üçün mərkəzi elektron sistemin yaradılması.	01.12.2023	Dövlət İmtahan Mərkəzi	Rüşət Cahangirbəyli	

Qlobal Rəqabətlik Hesabatı

15.	6.03 Peşə təhsilinin keyfiyyəti	43-cü yer, 58,4 bal	Bu göstərici peşə təhsili sisteminin əmək bazarına uyğunluğu, ixtisaslar üzrə təhsil proqramlarının mövcudluğu, müəllim-pedaqoji heyətin peşəkarlığı kimi göstəricilərin məcmusu əsasında müəyyən edilir. Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən həyata keçirilən sorğuda “Ölkənizdə peşə təhsilinin keyfiyyətini necə qiymətləndirirsiniz?” sualına cavab [1 = dünyanın ən pisləri arasında olduqca pis; 7 = dünyanın ən yaxşılari arasında yaxşı].	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:			
				1. Peşə təhsilinin, o cümlədən yüksək texniki peşə təhsilinin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi;	01.09.2023	Elm və Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi	Ceyhun Kərəmov, Kənan Kərimzadə, Şababa Əliyev
				2. Müasir təminatlı və yeni məzmun əsasında əlavə peşə təhsili mərkəzlərinin yaradılması;	İl ərzində	Elm və Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi	Ceyhun Kərəmov, Valeh Mirzalıyev, Kənan Kərimzadə, Şababa Əliyev
			3. Əmək bazarının tələblərinə cavab verən və nəticə əsaslı peşə təhsili proqramlarının (kurikulumların) hazırlanması, bu prosesə işəgötürənlərin və sahibkarların cəlb edilməsi;	01.10.2023	Elm və Təhsil Nazirliyi, Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyası, İqtisadiyyat Nazirliyi (KOBİA)	Ceyhun Kərəmov, Rəna Abdullayeva, Şəmşir Qurbanov, Xəqan Hümətzadə	

				4. Peşə təhsilində çalışan təhsilverənlərin peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsi;	İl ərzində	Elm və Təhsil Nazirliyi	Ceyhun Kərəmov, Eşqi Bağirov, Rüfət Əzizov
				5. İşsiz və işaxtaran şəxslərə peşə təhsili sistemi vasitəsilə müvafiq peşələrin verilməsi və peşə hazırlığının artırılması.		Elm və Təhsil Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	Ceyhun Kərəmov, Rəna Abdullayeva
16.	6.04 Məzunların bilik və bacarıqları	45-ci yer, 57 bal	Bu göstərici məzunların əmək bazarına daxilolma müddəti və onların işə düzəlmə göstəricisi əsasında hesablanır. Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən həyata keçirilən sorğuda "Ölkənizdə orta təhsildən gələn şagirdlərin işəgötürənlər üçün nə dərəcədə lazımlı bacarıqları var?" və "Ölkənizdə universitet məzunları biznes üçün nə dərəcədə uyğun bacarıqlara sahibdirlər? suallarının cavablarının orta göstəricisi. Hər bir halda cavab 1-dən (bacarıq yoxdur) 7-yədək (böyük ölçüdə) dəyişir.	Aşağıdakı istiqamətlərdə aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq işlərin görülməsi və bu sahədə işçi qrupu tərəfindən onlara zəruri dəstəyin göstərilməsi:			
				1. Hər ilin əvvəlinə ayrı-ayrı təhsil müəssisələri, eləcə də təhsil səviyyələri və təhsil proqramları üzrə məzunların gəndər nisbətində məşğulluq səviyyəsinin qiymətləndirilməsi;	01.05.2023	İqtisadiyyat Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Elm və Təhsil Nazirliyi	Natiq Məmmədli, Rəna Abdullayeva, Leyla Xəlilova, Elnur Əliyev, Yaqub Piriyev, Ceyhun Kərəmov, Kənan Kərimzadə
				2. Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin "Əmək və Məşğulluq" altsisteminin və İqtisadiyyat Nazirliyinin Avtomatlaşdırılmış Vergi İnformasiya Sistemi üzrə informasiya resurslarının Elm və Təhsil Nazirliyinin Təhsil Mərkəzləşdirilmiş İnformasiya Sistemine inteqrasiya olunması;	01.10.2023	İqtisadiyyat Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Elm və Təhsil Nazirliyi	Natiq Məmmədli, Rəna Abdullayeva, Vüsal Xanlarov, Yaqub Piriyev, Ceyhun Kərəmov, Eşqi Bağirov
				3. Peşə, orta ixtisas və ali təhsil müəssisələrində yeni karyera mərkəzlərinin yaradılması, mövcud karyera mərkəzlərinin potensialının artırılması;	İl ərzində	Elm və Təhsil Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	Ceyhun Kərəmov, Yaqub Piriyev, Rəna Abdullayeva
				4. Dövlət sektorunda insan kapitalının inkişaf etdirilməsi ("Yüksəliş" müsabiqəsindən istifadə daxil olmaqla) istiqamətində təşəbbüslərin göstərilməsi, peşəkar, səmərəli və yeniliklərə açıq dövlət qulluğu sisteminin formalaşdırılması.		Dövlət İmtahan Mərkəzi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	Rüfət Cahangirbəyli, Natiq Məmmədli, Rəna Abdullayeva
	6.06 İxtisaslı işçilərin tapılması imkanları	29-cu yer, 63,2 bal	İşəgötürənlərin ixtisaslı kadrlara tələbatının ödənilməsi imkanlarını müəyyən edən göstəricidir.				

Yerli və beynəlxalq qurumlarla əməkdaşlığın gücləndirilməsi

17.	Bütün aidiyyəti indikatorlar	-	-	Beynəlxalq reytinglər üzrə sorğularda iştirak edən şirkətlərlə (rezident və qeyri-rezident) müvafiq sahədə mütəmadi əməkdaşlığın təmin olunması. Hesabatı hazırlayan ekspert və ya qiymətləndirmə qrupu ilə əməkdaşlığın qurulması və ölkədəki mövcud göstərici və ya qanunvericilik tələbi barədə dəqiq məlumatların Komissiyanın Katibliyi ilə razılaşdırılmaqla onlara çatdırılması.	Mütəmadi	Bütün aidiyyəti qurumlar	İşçi qrupun bütün üzvləri
-----	-------------------------------------	---	---	---	----------	--------------------------	---------------------------